

Література

1. Микитюк О. Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма [Навчальний посібник]. Четверте видання, зі змінами. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 440 с.

2. Словник чужих слів, що вживаються в українській мові /Укл. З. Пиптенко.

3. Герич Анна, Микитюк Оксана. Доля слів залежить від нас. Тижневик «Аудиторія». URL: <http://lp.edu.ua/node/5164> (дата звернення 27.03.2019).

4. У Tech startup School відбулася Регіональна школа з кіберзлочинності. Тижневик «Аудиторія». URL: <http://lp.edu.ua/news/2019/u-tech-startup-school-universytetu-vidbulasya-regionalna-shkola-z-informaciynogo-prava-ta> (дата звернення 27.03.2019).

5. Кіндратів Наталія, Вервега Тарас. Треба вчитися взаємодіяти з технологіями. Тижневик «Аудиторія». URL: <http://lp.edu.ua/news/2019/vypusknyk-kafedry-asu-lvivskoyi-politehniky-taras-vervega-treba-vchytysya-vzayemodiyaty-z> (дата звернення 28.03.2019).

6. Павлишин Наталія, Кицьмей Тарас. Оплата праці має зростати не тому, що хтось триваліше просидів на роботі, а залежати від розвитку людини. Тижневик «Аудиторія». URL: <http://lp.edu.ua/news/2019/taras-kytseu-oplata-praci-maye-zrostaty-ne-tomu-shcho-htos-tryvalishe-prosydiv-na-roboti> (дата звернення 28.03.2019).

ЗАПОЗИЧЕННЯ У «СЛОВАРІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ» Б. ГРІНЧЕНКА

Циба О.

Національний університет «Львівська політехніка»

Інститут комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Кафедра прикладної лінгвістики

ksenkasonjka@gmail.com

Науковий керівник – **Наконечна Г. В.**, к. ф. н., доц., доцент кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

Борис Грінченко (1863-1910) – український літератор, громадський і культурний діяч, один з організаторів і керівників «Просвіти», зробив внесок у літературознавство, етнографію, працював як письменник, перекладач, педагог, редактор періодичних видань, у тому числі «Київської старовини». Але нині його ім'я асоціюється передусім із чотири томним «Словарем української мови».

Словник побудовано як перекладний (українсько-російський), але він також має елементи тлумачного словника і на свою добу став найповнішим зводом лексики української мови. Чотиритомна праця охоплює близько 68 тисяч слів, багато з яких є народнорозмовними. Для укладання цього словника Б. Грінченкові потрібні були різноманітні джерела, і не тільки народнорозмовні, а також твори класиків української літератури та, звичайно, словники давніх і новіших попередників, в тому числі й стародруковані. Цей словник є надзвичайно важливим надбанням української мови.

Мета цього дослідження – показати стан української мови початку ХХ ст. через призму словника Бориса Грінченка, а зокрема зосередитися на запозиченнях.

Дослідження проведено на базі 5-ти літер українського алфавіту «Словаря».

1) Класифікація запозичень за частинами мови:

- Іменники: *авдотько, Австрія, авторство, адреса, англієць, аптека, аргат, арештант, астроном, бабача, баброш, бавовна, багро, багриня, бакон, банкрут, барзо, бибак, бібліотека, борт, вапно, вексель, вірвант, вісна, гарем, гитара, дата, демократ, дистанція, дракон, драма.*
- Дієслова: *абрюкати, аврукати, бирувати.*
- Прислівники: *делікатно.*
- Прикметники: *академічний, акторський, амбитний.*

Також серед проаналізованих лексем знаходимо назви: національностей та країн (*англієць, Австрія*); професій (*астроном*); установ (*аптека, бібліотека*); матеріалів (*бавовна, вапно*); захворювань (*вісна*); своєрідний статус людини (*арештант, демократ*).

У цьому списку подано запозичення з різних мов, зокрема з польської, угорської та тюркських мов. Зауважимо, що мови-джерела у словнику не зазначено.

Як бачимо, Борис Грінченко доповнив «Словарь української мови» іншомовною лексикою, аби відобразити стан тодішньої української мови і показати, як вона змінювалася залежно від зовнішніх чинників і як на неї впливали інші мови.

Література

1. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/3774> (дата звернення 20.03.2019).
2. Грінченко Б. *Словарь української мови. Томи I–IV.* Київ, 1907-1909. С. 43-545.